TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2017. gada 25. janvārī [1]

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Direktīva 2004/48/EK — 13. pants — Intelektuālais un rūpnieciskais īpašums — Pārkāpums — Zaudējumu atlīdzības aprēķināšana — Dalībvalsts tiesiskais regulējums — Summa, kas atbilst parasti maksājamo maksājumu divkāršam apmēram

Lieta C-367/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 15. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 14. jūlijā, tiesvedībā

Stowarzyszenie "Oławska Telewizja Kablowa"

pret

Stowarzyszenie Filmowców Polskich .

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], tiesneši M. Bergere [*M. Berger*] (referente), E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], E. Levits un F. Biltšens [*F. Biltgen*],

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 14. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Stowarzyszenie "Oławska Telewizja Kablowa"* vārdā – *R. Comi* un *A. Comi*, *radcowie prawni*,

— *Stowarzyszenie Filmowców Polskich* vārdā – *W. Kulis* un *E. Traple*, *adwokaci*,

— Polijas valdības vārdā – *B. Majczyna*, *M. Drwięcki* un *M. Nowak*, pārstāvji,

— Grieķijas valdības vārdā – *A. Magrippi* un *E. Tsaousi*, pārstāves,

— Austrijas valdības vārdā – *C. Pesendorfer* un *G. Eberhard*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *J. Hottiaux* un *F. Wilman*, pārstāvji,

1 — * Tiesvedības valoda – poļu.

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2016. gada 24. novembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvas 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu (OV 2004, L 157, 45. lpp., un labojums – OV 2004, L 195, 16. lpp.) 13. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Stowarzyszenie "Oławska Telewizja Kablowa"*, kas reģistrēta Olavā [*Oława*] (Polija) (turpmāk tekstā – "*OTK*") un *Stowarzyszenie Filmowców Polskich*, kas reģistrēta Varšavā (Polija) (turpmāk tekstā – "*SFP*") par intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumu.

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesības

3 1994. gada 15. aprīļa Līguma par ar tirdzniecību saistītām intelektuālā īpašuma tiesībām (*TRIPS*) (OV 1994, L 336, 214. lpp.; turpmāk tekstā – "*TRIPS* līgums"), kas ietverts 1.C pielikumā Līgumam par Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) izveidošanu (OV 1994, L 336, 3. lpp.), 1. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis īsteno šā līguma nosacījumus. Dalībvalstis var (bet tas nav to pienākums) nodrošināt savos likumos daudz izvērstāku aizsardzību, nekā to prasa šis līgums, ar nosacījumu, ka šāda aizsardzība nav pretrunā ar šā līguma nosacījumiem. [..]"

4 Bernes konvencijas par literāro un mākslas darbu aizsardzību (Parīzes 1971. gada 24. jūlija akts) redakcijā, kas izriet no 1979. gada 28. septembra grozījumiem (turpmāk tekstā – "Bernes konvencija"), 19. pantā ir noteikts:

"Šīs konvencijas noteikumi neliedz pieprasīt piemērot plašākus noteikumus, kuri var būt noteikti Savienības valsts tiesību aktos."

5 1961. gada 26. oktobrī Romā parakstītās Starptautiskās Konvencijas par izpildītāju, fonogrammu producentu un raidorganizāciju tiesību aizsardzību (turpmāk tekstā - "Romas konvencija") 2. panta 2. punktā ir paredzēts:

"Valsts regulējums tiek piemērots, ņemot vērā skaidri grantēto aizsardzību un šajā konvencijā skaidri paredzētos ierobežojumus."

Savienības tiesības

6 Direktīvas 2004/48 preambulas 3., 5.–7., 10. un 26. apsvērums ir formulēti šādi:

"(3) [..] nepastāvot efektīviem intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības līdzekļiem, netiek veicināta jauninājumu ieviešana un jaunrade un mazinās ieguldījumi. Tādēļ ir jānodrošina, ka materiālās tiesības intelektuālā īpašuma jomā [..] [Savienībā] piemēro efektīvi. Šai sakarā intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanas līdzekļiem ir milzīga nozīme iekšējā tirgus veiksmīgas darbības nodrošināšanā.

[..]

(5) Līgums par intelektuālā īpašuma tiesībām, kas saistītas ar tirdzniecību, jo īpaši ietver noteikumus par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanas līdzekļiem, kas ir vienoti starptautiskā līmenī piemērojami standarti un ko piemēro visās dalībvalstīs. Šī direktīva neietekmē dalībvalstu starptautiskās saistības, tostarp saistības saskaņā ar Līgumu par intelektuālā īpašuma tiesībām, kas saistītas ar tirdzniecību.

(6) Pastāv arī starptautiskas konvencijas, kuru puses ir visas dalībvalstis un kuras satur noteikumus par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanas līdzekļiem. Šo konvenciju skaitā ir jo īpaši Parīzes Konvencija par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību, Bernes Konvencija par literāro un mākslas darbu aizsardzību un Romas Konvencija par izpildītāju, fonogrammu producentu un raidorganizāciju tiesību aizsardzību.

(7) Komisijas rīkotajās konsultācijās par šo jautājumu ir konstatēts, ka dalībvalstīs, neskatoties uz Līgumu par intelektuālā īpašuma tiesībām, kas saistītas ar tirdzniecību, joprojām pastāv būtiskas atšķirības attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanas līdzekļiem. Piemēram, noteikumi par pagaidu pasākumu piemērošanu, ko jo īpaši izmanto, lai saglabātu pierādījumus, zaudējumu aprēķināšana vai noteikumi par tiesiskās aizsardzības līdzekļu piemērošanu dažādās dalībvalstīs būtiski atšķiras. Dažās dalībvalstīs nav tādu pasākumu, kārtības un aizsardzības līdzekļu kā tiesības uz informāciju un tirgū laisto preču, kuru sakarā izdarīts pārkāpums, izņemšanu no pārdošanas par pārkāpēja līdzekļiem.

[..]

(10) Šīs direktīvas mērķis ir tuvināt tiesību sistēmas, lai iekšējā tirgū nodrošinātu augstu, līdzvērtīgu un viendabīgu aizsardzības līmeni.

[..]

(26) Lai nodrošinātu kompensāciju par tāda pārkāpuma radīto kaitējumu, ko pārkāpējs, iesaistoties kādā darbībā, ir izdarījis apzināti vai viņam ir bijis pamats apzināties, ka minētā darbība radīs šādu pārkāpumu, tiesību īpašniekam izmaksājamo atlīdzību nosaka, ņemot vērā visus attiecīgos aspektus, piemēram, tiesību īpašnieka ienākumu zudumu vai pārkāpēja negodīgi gūto peļņu un attiecīgā gadījumā tiesību īpašniekam radīto morālo kaitējumu. Gadījumos, kad ir grūti noteikt faktiski radītā kaitējuma apjomu, kā alternatīvu atlīdzības summas noteikšanai var izmantot tādus elementus kā honorārus vai maksu, ko tiesību īpašnieks būtu saņēmis, ja pārkāpējs būtu prasījis atļauju izmantot attiecīgās intelektuālā īpašuma tiesības. Šīs direktīvas mērķis nav paredzēt dalībvalstīm saistības noteikt soda maksu, bet gan kompensāciju, ko nosaka atbilstīgi objektīvam kritērijam, ņemot vērā tiesību īpašniekam radītos zaudējumus, piemēram, izdevumus pārkāpuma un pārkāpēja noteikšanā un meklēšanā."

7 Direktīvas 2004/48 2. pantā "Piemērošanas joma" ir paredzēts:

"1. Neskarot līdzekļus, kas [Savienībā] vai valstu tiesību aktos ir vai var tikt paredzēti, ciktāl šie līdzekļi var būt labvēlīgāki tiesību īpašniekiem, šajā direktīvā paredzētos pasākumus, kārtību un aizsardzības līdzekļus saskaņā ar 3. pantu piemēro visiem intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem, kas paredzēti [Savienības] un/vai attiecīgās dalībvalsts tiesību aktos.

[..]

3. Šī direktīva neattiecas uz:

[..]

b) dalībvalstu starptautiskajām saistībām un jo īpaši Līgumu par intelektuālā īpašuma tiesībām, kas saistītas ar tirdzniecību, tostarp saistībām, kas attiecas uz kriminālprocesu un kriminālsodiem;

[..]."

8 Šīs direktīvas 3. pantā "Vispārīgas saistības" ir noteikts:

"1. Dalībvalstis paredz pasākumus, kārtību un aizsardzības līdzekļus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu šajā direktīvā paredzēto intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu. Šie pasākumi, kārtība un aizsardzības līdzekļi ir taisnīgi, nav nevajadzīgi sarežģīti vai dārgi un neietver nepamatotus termiņus vai kavēšanos.

2. Šie pasākumi, kārtība un aizsardzības līdzekļi ir arī efektīvi, samērīgi un preventīvi, un tos piemēro tā, lai izvairītos no šķēršļu radīšanas likumīgai tirdzniecībai un nodrošinātu, ka tos neizmanto ļaunprātīgi."

9 Minētās direktīvas 13. panta "Kompensācijas" 1. punktā ir paredzēts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās tiesu iestādes, saņemot cietušās puses iesniegumu, piespriež pārkāpējam, kas apzināti ir iesaistījies kontrafakta darbībā vai kam ir bijis pamats apzināties, ka minētā darbība ir kontrafakta darbība, izmaksāt tiesību īpašniekam kompensāciju, kas atbilst pārkāpuma dēļ radītā kaitējuma apmēram.

Nosakot kompensācijas apjomu, tiesu iestādes:

a) ņem vērā visus attiecīgos aspektus, piemēram, cietušajai pusei radītās negatīvās ekonomiskās sekas, tostarp zaudēto peļņu, pārkāpēja negodīgi gūto peļņu un attiecīgos gadījumos arī citus faktorus, kas nav ekonomiskie faktori, piemēram, tiesību īpašniekam pārkāpuma dēļ nodarīto morālo kaitējumu;

vai

b) kā alternatīvu a) apakšpunktā minētajam attiecīgos gadījumos kaitējuma atlīdzinājumu nosaka kā vienreizēju maksājumu, pamatojoties uz noteiktiem faktoriem un noteikti ņemot vērā honorāru vai maksājumu summu, kas būtu saņemta, ja pārkāpējs būtu prasījis atļauju izmantot attiecīgās intelektuālā īpašuma tiesības."

Polijas tiesības

10 1994. gada 4. februāra *ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych* (Likums par autortiesībām un blakustiesībām; konsolidētā redakcija, *Dz. U.*, 2006, Nr. 90, 631. pozīcija), redakcijā, kas bija spēkā prasības pamatlietā celšanas datumā, (turpmāk tekstā – "*UPAPP*") 79. panta 1. punktā bija noteikts:

"1. Autora mantisko tiesību īpašnieks, kura tiesības ir pārkāptas, var pieprasīt no viņa tiesību pārkāpēja:

[..]

3) atlīdzināt nodarīto kaitējumu:

a) pamatojoties uz vispārīgiem principiem šajā jomā vai

b) samaksājot summu, kas atbilst divkāršam vai, prettiesiska pārkāpuma pret autora mantiskajām tiesībām gadījumā, trīskāršam atbilstošās atlīdzības apmēram, kurš pieprasīšanas brīdī pienāktos saskaņā ar atļauju izmantot darbu, ko piešķīris tiesību īpašnieks;

[..].”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

11 *SFP* ir autortiesību kolektīvās pārvaldīšanas organizācija, kas ir atzīta Polijā un ir pilnvarota pārvaldīt, kā arī aizsargāt autortiesības uz audiovizuāliem darbiem. Savukārt *OTK* izplata televīzijas raidījumus ar kabeļtīkla starpniecību Olavas pilsētas (Polija) teritorijā.

12 Pēc tam, kad 1998. gada 30. decembrī tika izbeigts licences līgums, kurā bija noteikti atlīdzības noteikumi starp pamatlietas pusēm, *OTK* turpināja izmantot ar autortiesībām aizsargātos darbus un vērsās *Komisja Prawa Autorskiego* (Autortiesību komisija, Polija) ar pieteikumu, lūdzot būtībā noteikt atlīdzību, kas jāmaksā par *SFP* pārvaldīto autortiesību izmantošanu. Ar 2009. gada 6. marta lēmumu šī komisija noteica minēto atlīdzību 1,6 % apmērā no *OTK* neto ieņēmumiem bez pievienotās vērtības nodokļa no darbu retranslācijas pa kabeļiem, izņemot noteiktas pēdējās minētās izmaksas. *OTK*, kas pati aprēķināja uz šī pamata maksājamo summu, pārskaitīja *SFP* 34 312,69 Polijas zlotu (PLN) (apmēram EUR 7 736,11) atbilstoši ieņēmumiem, kuri saņemti par laikposmu no 2006. līdz 2008. gadam.

13 2009. gada 12. janvārī *SFP* cēla prasību pret *OTK*, kurā tā, pamatojoties it īpaši uz *UPAPP* 79. panta 1. punkta 3) apakšpunkta b) punktu, prasīja līdz jauna licences līguma noslēgšanai aizliegt *OTK* pārraidīt aizsargātos audiovizuālos darbus, kā arī piespriest pēdējai minētajai samaksāt tai PLN 390 337,50 (apmēram EUR 88 005,17), pieskaitot likumā noteiktos procentus.

14 Ar 2009. gada 11. augusta spriedumu *Sąd Okręgowy we Wrocławiu* (Vroclavas apgabaltiesa, Polija) piesprieda *OTK* samaksāt *SFP* summu PLN 160 275,69 (apmēram EUR 36 135,62), pieskaitot likumā noteiktos procentus, un būtībā noraidīja prasību pārējā daļā. Tā kā abu pamatlietas pušu iesniegtās apelācijas sūdzības par šo spriedumu tika noraidītas, katra no pēdējām minētajām iesniedza kasācijas sūdzību. Ar 2011. gada 15. jūnija spriedumu *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa, Polija) tomēr nodeva lietu atpakaļ jaunai izskatīšanai S*ąd Apelacyjny we Wrocławiu* (Vroclavas apelācijas tiesa, Polija), kas 2011. gada 19. decembrī taisīja otro spriedumu. Izskatot kasācijas sūdzību, *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) atcēla arī šo pēdējo minēto spriedumu un vēlreiz nodeva lietu atpakaļ jaunai izskatīšanai *Sąd Apelacyjny we Wrocławiu* (apelācijas tiesa). Par pēdējās minētās tiesas sekojoši taisīto spriedumu *OTK* iesniedza kasācijas sūdzību.

15 *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa), izskatot lietu trešo reizi atbilstoši pēdējai minētajai kasācijas sūdzībai, šaubās par *UPAPP* 79. panta 1. punkta 3) apakšpunkta b) punkta atbilstību Direktīvas 2004/48 13. pantam. Šajā *UPAPP* normā esot paredzēta iespēja pēc to autora mantisko tiesību īpašnieka lūguma, kuras ir aizskartas, atlīdzināt zaudējumus, pārskaitot summu, kas atbilst atbilstošas atlīdzības divkāršam vai trīskāršam apmēram. Tātad minētā tiesību norma ietverot sava veida sankcijas.

16 Turklāt iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīvā 2004/48 paredzētā kompensācija autora mantisko tiesību īpašniekam prasa, lai šis īpašnieks iesniegtu pierādījumus par faktu, kas radījis kaitējumu, par ciestajiem zaudējumiem un to apmēru, par cēloņsakarību starp faktu, kas radījis zaudējumus, un zaudējumiem, kā arī par pārkāpuma izdarītāja rīcības vainojamību.

17 Šajos apstākļos *Sąd Najwyższy* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Direktīvas 2004/48 13. pantu var interpretēt tādējādi, ka autora mantisko tiesību, kas tikušas pārkāptas, īpašnieks var prasīt tam radīto zaudējumu atlīdzību, pamatojoties uz vispārīgiem principiem šajā jomā, vai arī, neesot vajadzībai pierādīt zaudējumus un cēloņsakarību starp faktu, kas bijis pamatā autortiesību pārkāpumam, un nodarītajiem zaudējumiem, prasīt summas samaksu, kura ir vienāda ar

divkāršu vai – vainojama autortiesību pārkāpuma gadījumā – trīskāršu atbilstošas atlīdzības apmēru, lai gan Direktīvas 2004/48 13. pantā ir paredzēts, ka tiesa lemj par zaudējumu atlīdzību, ņemot vērā 13. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētos aspektus, un vienīgi kā alternatīvu tā var piemērotos gadījumos noteikt fiksētu zaudējumu atlīdzības apmēru, pamatojoties uz elementiem, kuri minēti šīs direktīvas 13. panta 1. punkta b) apakšpunktā? Vai saskaņā ar Direktīvas 2004/48 13. pantu ir iespējams pēc attiecīgās puses pieprasījuma piešķirt fiksētu zaudējumu atlīdzību, kuras apmērs būtu noteikts iepriekš un kura veidotu divkāršu vai trīskāršu atbilstošo atlīdzību, zinot, ka tās [direktīvas] preambulas 26. apsvērumā ir precizēts, ka direktīvas mērķis nav noteikt sodošas zaudējumu atlīdzības?"

Par prejudiciālo jautājumu

18 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2004/48 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas liedz tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds aplūkots pamatlietā un saskaņā ar kuru aizskarto intelektuālā īpašuma tiesību īpašnieks var izvēlēties prasīt personai, kas ir aizskārusi šīs tiesības, vai nu atlīdzināt viņam nodarītos zaudējumus, ņemot vērā visus atbilstošos attiecīgās lietas apstākļus, vai arī, viņam nepierādot faktiskos zaudējumus un cēloņsakarību starp faktu, kas ir šī pārkāpuma pamatā, un nodarītajiem zaudējumiem, summu, kura atbilst divkāršai vai – vainojama pārkāpuma gadījumā – trīskāršai atbilstošai atlīdzībai, kas būtu bijusi jāmaksā atbilstoši attiecīgā darba izmantošanas atļaujai.

19 Vispirms ir jāprecizē, ka pēc tam, kad tika pieņemts lēmums par prejudiciāla jautājumu uzdošanu šajā lietā, *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucionālā tiesa, Polija) ar 2015. gada 23. jūnija spriedumu atzina pamatlietā aplūkoto valsts tiesību normu, proti, *UPAPP* 79. panta 1. punkta 3) apakšpunkta b) punktu, par daļēji nekonstitucionālu, jo šī tiesību norma ļaujot aizskarto autora mantisko tiesību īpašniekam vainojama pārkāpuma gadījumā prasīt samaksāt summu, kas atbilst trīskāršai atbilstošajai atlīdzībai. Tādējādi, tā kā *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucionālā tiesa) nolēmumam ir atpakaļejošs spēks, prejudiciālais jautājums, ciktāl tas attiecas uz tiesisko regulējumu, kas atzīts par nekonstitucionālu, ir kļuvis hipotētisks un tātad nepieņemams.

20 Tomēr, tā kā iesniedzējtiesa turpina uzturēt savu prejudiciālo jautājumu, tas ir jāsaprot kā tāds, kas vērsts uz to, lai noskaidrotu, vai Direktīvas 2004/48 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas liedz tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēta iespēja prasīt samaksāt summu, kas atbilst divkāršai atbilstošai atlīdzībai, kura būtu bijusi jāmaksā atbilstoši attiecīgā darba izmantošanas atļaujai (turpmāk tekstā – "hipotētiskā autoratlīdzība").

21 Vispirms ir jānorāda, ka Direktīva 2004/48, kā tas izriet no tās preambulas 3. apsvēruma, attiecas uz intelektuālā īpašuma materiālo tiesību faktisku piemērošanu Eiropas Savienībā. Tādējādi šīs direktīvas 3. panta 2. punktā ir noteikts it īpaši, ka dalībvalstu paredzētajiem pasākumiem, kārtībai un aizsardzības līdzekļiem ir jābūt efektīviem, proporcionāliem un preventīviem.

22 Kaut arī Direktīvas 2004/48 preambulas 10. apsvērumā šādā kontekstā ir norādīts uz mērķi iekšējā tirgū nodrošināt intelektuālā īpašuma paaugstinātu, līdzvērtīgu un "viendabīgu" aizsardzības līmeni, tomēr minētā direktīva, kā tas izriet no tās 2. panta 1. punkta, ir piemērojama, neskarot līdzekļus, kas tostarp valstu tiesību aktos ir vai var tikt paredzēti, ciktāl šie līdzekļi ir labvēlīgāki tiesību īpašniekiem. Šajā ziņā no šīs direktīvas preambulas 7. apsvēruma nepārprotami izriet, ka lietotais jēdziens "līdzeklis" ir vispārīgs jēdziens, kas ietver zaudējumu atlīdzības aprēķināšanu.

23 Līdz ar to un kā Tiesa ir jau nospriedusi, Direktīvā 2004/48 ir noteikts minimālais standarts attiecībā uz intelektuālā īpašuma tiesību ievērošanu un tā neliedz dalībvalstīm paredzēt aizsargājošākus pasākumus (skat. spriedumu, 2016. gada 9. jūnijs, *Hansson*, C-481/14, EU:C:2016:419, 36. un 40. punkts).

24 Tālāk atbilstoši Direktīvas 2004/48 preambulas 5. un 6. apsvērumam, kā arī 2. panta 3. punkta b) apakšpunktam, lai interpretētu tās normas, ir jāņem vērā pienākumi, kas dalībvalstīm izriet no starptautiskajām konvencijām, tostarp *TRIPS* līguma, Bernes konvencijas un Romas konvencijas, kuras var tikt piemērotas pamatlietā. Gan *TRIPS* līguma 1. pantā, gan Bernes konvencijas 19. pantā un Romas konvencijas 2. pantā līgumslēdzējām valstīm ir atļauts piešķirt attiecīgo tiesību īpašniekiem plašāku aizsardzību, nekā tā paredzēta šajos attiecīgajos instrumentos.

25 Tādējādi Direktīvas 2004/48 13. panta 1. punkta otrās daļas b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neliedz tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds ir aplūkots pamatlietā un kurā ir paredzēts, ka aizskarto autora mantisko tiesību īpašnieks var prasīt no personas, kas pārkāpusi šīs tiesības, atlīdzināt nodarītos zaudējumus, samaksājot summu, kura atbilst divkāršai hipotētiskajai autoratlīdzībai.

26 Šaubas par šo interpretāciju nerada, pirmkārt, tas, ka atlīdzība, kas aprēķināta, pamatojoties uz divkāršu hipotētisko autoratlīdzību, nav tieši samērīga ar aizskartajai personai faktiski nodarītajiem zaudējumiem. Šis raksturojums ir raksturīgs visām fiksētām zaudējumu atlīdzībām, tāpat kā tai, kas ir skaidri noteikta Direktīvas 2004/48 13. panta 1. punkta otrās daļas b) apakšpunktā.

27 Otrkārt, šaubas par minēto interpretāciju nerada arī fakts, ka Direktīvas 2004/48, kā tas izriet no tās preambulas 26. apsvēruma, mērķis nav radīt pienākumu paredzēt sodošu zaudējumu atlīdzību.

28 Pirmkārt, pretēji tam, ko, šķiet, uzskata iesniedzējtiesa, tas, ka Direktīvā 2004/48 nav ietverts pienākums dalībvalstīm paredzēt par "sodošu" dēvētu zaudējumu atlīdzību, nevar tikt interpretēts kā aizliegums ieviest šādu pasākumu.

29 Otrkārt un, tā kā nav jālemj par jautājumu, vai par "sodošu" dēvētas zaudējumu atlīdzības paredzēšana ir vai nav pretēja Direktīvas 2004/48 13. pantam, nešķiet, ka pamatlietā piemērojamā tiesību norma ietvertu pienākumu maksāt šādu zaudējumu atlīdzību.

30 Tādējādi ir jānorāda, ka intelektuālā īpašuma tiesību aizskāruma gadījumā hipotētiskās autoratlīdzības vienkārša samaksa nevar garantēt visu faktiski nodarīto zaudējumu atlīdzību, jo pati šīs autoratlīdzības samaksa nenodrošina ne to iespējamo izdevumu atlīdzību, kas saistīti ar Direktīvas 2004/48 preambulas 26. apsvērumā norādīto iespējamo pārkāpumu noteikšanu un meklēšanu, ne iespējamā morālā kaitējuma atlīdzināšanu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 17. marts, *Liffers*, C-99/15, EU:C:2016:173, 26. punkts), ne arī procentu par maksājamām summām samaksu. *OTK* apstiprināja tiesas sēdē, ka divkāršas hipotētiskās autoratlīdzības samaksa praksē atbilst kompensācijai, kuras summa pārsniedz to, ko īpašnieks varētu prasīt, pamatojoties uz "vispārīgajiem principiem" *UPAPP* 79. panta 1. punkta 3) apakšpunkta a) punkta izpratnē.

31 Protams, nevar izslēgt, ka izņēmuma gadījumos zaudējumu atlīdzība, kas aprēķināta, pamatojoties uz divkāršu hipotētisko autoratlīdzību, tik skaidri un ievērojami pārsniedz faktiski nodarītos zaudējumus, ka prasība šajā ziņā varētu būt ļaunprātīga tiesību izmantošana, kas aizliegta Direktīvas 2004/48 3. panta 2. punktā. Tomēr no tiesas sēdē Polijas valdības izteiktajiem apsvērumiem izriet, ka atbilstoši pamatlietā piemērojamajam tiesiskajam regulējumam šādā gadījumā Polijas tiesai nav saistoša aizskarto tiesību īpašnieka prasība.

32 Visbeidzot, treškārt, attiecībā uz argumentu, ka cietušajai personai, tā kā tā var aprēķināt zaudējumus, pamatojoties uz divkāršu hipotētisko autoratlīdzību, nav vairs jāpierāda cēloņsakarība starp faktu, kas bijis pamatā autortiesību pārkāpumam, un nodarītajiem zaudējumiem, ir jākonstatē, ka šis arguments ir balstīts uz pārāk šauru jēdziena "cēloņsakarība" interpretāciju, saskaņā ar kuru aizskarto tiesību īpašniekam ir jāpierāda cēloņsakarība starp šo faktu un nevis tikai nodarītajiem zaudējumiem, bet arī precīzo summu, ko pēdējais minētais izvirza. Šāda interpretācija nav savienojama ar pašu fiksētas zaudējumu atlīdzības noteikšanas ideju un tātad ar Direktīvas 2004/48 13. panta 1. punkta otrās daļas b) punktu, kurā ir atļauta šāda veida atlīdzība.

33 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz uzdoto jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2004/48 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neliedz tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds ir aplūkots pamatlietā un saskaņā ar kuru aizskarto intelektuālā īpašuma tiesību īpašnieks var prasīt personai, kas pārkāpusi šīs tiesības, vai nu atlīdzināt tam nodarītos zaudējumus, ņemot vērā visus attiecīgos lietas apstākļus, vai arī, nepastāvot vajadzībai šim īpašniekam pierādīt faktiskus zaudējumus, samaksāt summu, kura atbilst divkāršai atbilstošajai atlīdzībai, kas būtu bijusi jāmaksā atbilstoši attiecīgā darba izmantošanas atļaujai.

Tiesāšanās izdevumi

34 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvas 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neliedz tādu valsts tiesisko regulējumu, kāds ir aplūkots pamatlietā un saskaņā ar kuru aizskarto intelektuālā īpašuma tiesību īpašnieks var prasīt personai, kas pārkāpusi šīs tiesības, vai nu atlīdzināt tam nodarītos zaudējumus, ņemot vērā visus attiecīgos lietas apstākļus, vai arī, nepastāvot vajadzībai šim īpašniekam pierādīt faktiskus zaudējumus, samaksāt summu, kura atbilst divkāršai atbilstošajai atlīdzībai, kas būtu bijusi jāmaksā atbilstoši attiecīgā darba izmantošanas atļaujai.

[Paraksti]